Psykologiliitto

10.11.2026

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

HE 180/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lakialoitteessa esitetään Sosiaalihuoltolaista poistettavaksi 26 § koskien kasvatus- ja perheneuvontaa. Korvaavaksi palveluksi esitetään uutta Lapsiperhepalvelua (päivitetty 18 §). Hallituksen esityksessä määritellään psykologien tehtävät konsultatiivisiksi ja arvioidaan tämän tuovan säästöä 40 %, eli yhteensä noin 10 miljoonaa euroa vuosina 2027 ja 2028.

1. **Psykologiliitto korostaa, ettei psykologista osaamista asiakastyössä voida korvata pelkästään konsultaatiolla.**

Sosiaalihuollon ammattilainen ei voi korvata psykologin työtä eikä asiantuntemusta, eikä hänellä ole käytössään kaikkia samoja työvälineitä. Psykologit ovat yliopistokoulutettuja ammattilaisia, jotka tuovat palveluun sosiaalityön osaamisen rinnalla tarvittavaa välttämätöntä asiantuntemusta lapsen kehityksestä, vuorovaikutuksesta ja kiintymyssuhteista, mielenterveydestä, traumatyöstä ja neuropsykologisista tekijöistä. Ilman tätä osaamista heikennetään sekä palvelujen vaikuttavuutta, lisätään pitkän aikavälin kustannuksia, että asiakasturvallisuutta.

Sosiaalihuoltolain pykälän 26 poistaminen poistaa samalla myös velvoitteen monialaiseen yhteistyöhön.

2. **Psykologiliitto pitää keskeisenä, että monialaisuus säilytetään eikä lainsäädännöllä rajata ammattihenkilöiden tehtäviä.**

Psykologiliitto vastustaa kasvatus- ja perheneuvonnan monialaisuusvaatimuksen poistamista sekä sen korvaamista lapsiperhepalvelulla, jonka toteuttamisessa ei edellytetä psykologisen ja lääketieteellisen osaamisen hyödyntämistä (18 §). **Psykologiliitto korostaa, että hyvinvointialueilla ei sosiaali- ja terveydenhuollossa ole tarjota vastaavia palveluja, joten kyseessä ei ole muiden sosiaalihuolto- tai**

Suomen Psykologiliitto
Bulevardi 30 B 3
00120 Helsinki
(09) 6122 9122
psyli.fi

terveydenhuoltolain alaisten palveluiden kanssa päällekkäistä toimintaa, joten sen lakisääteisen järjestämisvelvollisuuden poistaminen aiheuttaa hyvin merkittävän aukon palvelujärjestelmään. Esityksen perustelut ovat tältä osin riittämättömät, ja muutoksella on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia palveluiden laatuun, yhdenvertaisuuteen ja vaikuttavuuteen.

Kasvatus- ja perheneuvonta ei ole korvattavissa psykologien osalta oppilas- ja opiskeluhuollon psykologien tehtävillä tai Terapiatakuulainsäädännön mukaisella työllä. Korostamme, että oppilas- ja opiskeluhuolto on lainsäädännössä määritelty ensisijaisesti yhteisölliseksi oppimista tukevaksi työksi ja Terapiatakuu on yksilölähtöistä hoitoa, eivätkä ne korvaa perheisiin kohdistuvaa työtä.

Kasvatus- ja perheneuvonnassa kyse ei ole pelkästä neuvonnasta, vaan vaikuttavasta ennaltaehkäisevästä psykososiaalisesta muutostyöstä, jolla ehkäistään raskaampien palvelujen tarvetta. Kasvatus- ja perheneuvonnassa esimerkiksi tuetaan vanhempien parisuhdetta, vanhemmuutta ja jaksamista, vahvistetaan perheen vuorovaikutusta, autetaan perheitä kriisitilanteissa ja erotilanteissa, tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä sekä autetaan tunnesäätelyn ja käyttäytymisen haasteissa, toteutetaan lasten psykologisia tutkimuksia ja arviointeja, tunnistetaan mielenterveyden haasteita ja ehkäistään oireilun vakavoitumista.

Esitys kasvatus- ja perheneuvonnan moniammatillisen rakenteen purkamisesta on ristiriidassa soteuudistuksen keskeisen tavoitteen, sosiaali- ja terveydenhuollon integraation, kanssa. Lisäksi se on ristiriidassa muun muassa seuraavien Orpon hallitusohjelmassa esitettyjen tavoitteiden kanssa: painopisteen siirto korjaavista palveluista kohti varhaisempaa tukea ja apua sekä ennaltaehkäisyä; parannetaan hoitoon ja palveluihin pääsyä ja palvelujärjestelmän kustannusvaikuttavuutta painottamalla perustason palveluita; kehitetään matalan kynnyksen perhepalveluita, joissa huomioidaan myös parisuhteiden ja vanhemmuuden tukeminen; edistetään varhaista tukea, moniammatillista lapsiperhetyötä ja lastensuojelun avopalveluita painottavaa palvelurakennetta.

3. **Esitämme, että vähintään nykyisen Kasvatus- ja perheneuvontaa koskevan lainsäädännön lause on sisällytettävä uuteen lapsiperhepalveluja koskevaan pykälään muokattuna:**

Suomen Psykologiliitto
Bulevardi 30 B 3
00120 Helsinki
(09) 6122 9122

psyli.fi

Psykologiliitto

18 § Lapsiperhepalvelu

Lapsiperhepalvelulla tarkoitetaan lapselle ja hänen perheelleen annettavaa tukea lapsen kasvuun ja hyvinvointiin, perheen keskinäiseen vuorovaikutukseen ja arjen hallintaan. Palvelun tarkoituksena on edistää lapsen terveyttä ja myönteistä kehitystä, vahvistaa vanhemmuutta, lapsen ja perheen toimintakykyä sekä lapsen ja perheen ihmissuhteita ja sosiaalisia taitoja.

Lapsiperhepalvelua myönnetään kestoltaan, määrältään ja sisällöltään lapsen ja perheen yksilöllisen tuen tarpeen perusteella. ***Lapsiperhepalvelua toteutetaan monialaisesti sosiaalityön, psykologian ja lääketieteen sekä tarpeen mukaan muiden asiantuntijoiden kanssa****. Taloudellisesta tuesta erityistä tukea tarvitsevalle lapselle sovelletaan mitä lapsen erityisestä suojelusta annetun lain 43 §:n 2 momentissa säädetään. Tukea järjestettäessä on otettava huomioon lapsen tuen tarpeisiin perustuva asiakassuunnitelma.*

Jari Lipsanen
Puheenjohtaja
Suomen Psykologiliitto ry
jari.lipsanen@psyli.fi

Suvi Laru
Ammattiasioista vastaava psykologi
Suomen Psykologiliitto ry
suvi.laru@psyli.fi